

[Per Hækkerup.]

yderligere forbrugsnedsættende foranstaltninger. Det spørgsmål synes jeg har en ganske særlig interesse, fordi oppositionens eget forslag — eller skitse eller tanke, hvad man nu vil kalde det — langt fra kan opnå den samme opsparingsfremmende virkning som den, regeringens forslag tilsigter.

Oppositionen har anført, at stabiliseringslånet vil belaste enkelte borgere urimeligt. Heroverfor må man minde om, at dette forslag netop skal betragtes i sammenhæng med de øvrige foranstaltninger, hvorigenem hele befolkningen kommer til at bidrage. Den forbrugsnedsættende virkning på de større indkomster, som er tilsigtet med stabiliseringslånet, vil virkeliggøre det hovedsynspunkt, der er regeringens, og som går ud på, at det større forbrug bedre tåler en nedsættelse end det mindre og det lille forbrug.

Oppositionen har også imod forslaget anført, at stabiliseringslånet vil ramme erhvervslivet i flæng. Hvad man egentlig mener med, at det vil ramme erhvervslivet i flæng, kan måske være lidt vanskeligt at få fat i. Det tilsigter at ramme alle borgere med store indtægter og gøre det uden hensyn til deres erhverv. Jeg har allerede nævnt de lempelser, der tilsigter at modvirke den forskel, der kan fremkomme imellem aktieselskabernes og de større enkeltvirksomheders stilling, men i øvrigt er det forslagets hensigt ikke at ramme bestemte erhverv, men netop ramme folk fra alle erhverv og gøre det i forhold til deres indkomsts størrelse.

Når oppositionen kritiserer dette, føler man, at der er anledning til at spørge, om oppositionen da ønsker, at forslaget kun skal ramme bestemte erhverv, når det ikke må ramme i flæng. Skal det da have et bestemt sigte over for bestemte erhvervsgrøene? Er dette hensigten med oppositionens deponeringsforslag? Jeg erkender, at noget kunne tyde på, at det er hensigten med den deponeringsordning, som oppositionen har givet udkast til.

Det fremføres endvidere i kritikken imod stabiliseringslånet, at det vil have skadelige virkninger for produktion og beskæftigelse. Oppositionen henviser til, at stabiliseringslånet formentlig vil betyde, at den private opsparing vil gå noget ned — hvor meget

kan ingen vide, og det har mindretallet heller ikke i betænkningen givet noget udtryk for. Finansministeren har under første behandling givet udtryk for det synspunkt, at han skønnede, at det formentlig vil blive omtrent fifty-fifty, d. v. s. at den nedgang i den private opsparing, der vil blive et resultat af stabiliseringslånet, vil andrage omkring halvdelen af stabiliseringslånets beløb.

Hvis den private opsparing på denne måde går ned med 100 mill. kr. eller måske med et noget større beløb — et sted mellem 100 og 150 mill. kr. — som følge af alle de foranstaltninger, der bliver gennemført, står deroverfor, at statens finansielle stilling bliver forbedret med 400 mill. kr.; og når statens finansielle stilling bliver forbedret med 400 mill. kr. — hvilket man anslår er statens finansbehov ud over de indtægter, den har i forvejen — vil det betyde, at staten kan ophøre med at henvende sig på det private lånemarked. Når der således sker en nedgang i tilgangen af midler til det private kapitalmarked på 100-150 mill. kr. og en nedgang i det offentliges efterspørgsel på dette marked af en størrelsesorden på henimod 400 mill. kr., må nettoresultatet blive, at der sker en lettelse i kreditsituationen, hvad da også er naturligt, når den samlede opsparing, summen af privat og statslig opsparing, forøges. Det må man tage i betragtning, når man skal vurdere disse forslags produktions- og beskæftigelsesmæssige virkninger. Det kan naturligvis ikke bestrides, at forhøjelsen af omsætningsafgifterne på de varer, det drejer sig om — og måske enkelte andre — vil have en forbrugsnedsættende virkning, og det igen vil naturligvis indvirke på produktionen, afdæmpe beskæftigelsen på de pågældende områder. Men som modstykke hertil får vi den nævnte kreditlettende virkning, som formentlig vil overstige den produktionshæmmende og beskæftigelseshæmmende virkning af forbrugsnedsættelsen.

Hovedresultatet i forhold til beskæftigelse og produktion må derfor — hvis ikke andre forhold og andre kræfter griber ind i det økonomiske forløb — betyde en vis omlægning af produktion og beskæftigelse, en omlægning fra fremstilling af forbrugsvarer til fremstilling af investeringsgoder. Men dette vil netop muliggøre den øgede